

NOVÝ ORIENT

ABSTRAKTY

ODBOURNÝ
ČTVRTLETNÍK
ORIENTÁLNÍHO
ÚSTAVU AV ČR
ROČNÍK 73/2018

2

CENA 80 Kč

Zkročená apokalypsa?

Instrumentalizace apokalyptické rétoriky ze strany ISIS a její proměny

BRONISLAV OSTŘANSKÝ

Kdyby měl být vývoj apokalyptiky IS (a jejich předchůdců) výstižně shrnut do jednoho jediného bodu, pak by šlo o postupný přechod od nespoutaného milenialismu příznačného pro ranou fázi směrem ke „zkročené apokalypse“ éry Chalífátu. Toto pracovní označení by nás však rozhodně nemělo svádět k představám něčeho méně nebezpečného, co by si zasluhovalo méně pozornosti. Takové podání apokalypsy bylo totiž ve skutečnosti navrženo proto, aby se nikdy nemohlo vymknout z rukou svých tvůrců, což však samo o sobě nevyžaduje ani nepředpokládá žádnou umírněnost, pokud jde o užívané prostředky. Na základě soustavného studia primárních pramenů IS tento článek představuje vývoj i klíčové položky „apokalyptické agendy“ hnutí a nabízí rovněž širší kontextualizaci této specifické formy „apokalyptického oportunistu“.

Čína kráčí na západ: čínská politika a aktivity na Blízkém východě

MARTINA PONÍŽILOVÁ

S upevnováním postavení Číny v mezinárodním systému od konce studené války a s ještě s větší intenzitou od začátku nového milénia pozorujeme zvýšenou zahraničně-politickou aktivitu této země na Blízkém východě, kde Peking navazuje obchodní vztahy předně s ropnými producenty a usiluje také o upevnění diplomatických vazeb a bezpečnostní spolupráce se státy, které s ním pojí společné zájmy (např. s Íránem či zeměmi GCC). S ohledem na rychlý ekonomický růst a zvýšenou angažovanost Číny v různých oblastech světa v posledních třech dekadách a s ohledem na relativní pokles vlivu USA a evropských mocností v nezápadních regionech je problematika ekonomických, diplomatických a vojenských aktivit Číny jakožto rostoucí mocnosti na Blízkém východě vysoce aktuálním a relevantním tématem.

Řádová špitální péče ve Svaté zemi

ROBIN PÁNEK

Tento článek se zabývá špitální péčí tří vybraných rytířských řádů – Řádu sv. Jana (Řád maltézských rytířů), Řádu německých rytířů (Německý řád) a Řádu sv. Lazara, a klade si za úkol analyzovat rozsah a kvalitu této péče od vzniku řádů ve Svaté zemi až do pádu Akkonu roku 1291. Analýza řádové špitální péče vychází především z oficiálních dochovaných řádových pramenů (především řehole, statuta a špitální postupy jednotlivých řádů), zpráv očitých svědků této řádové péče a odborné literatury uznávaných autorů zabývajících se rytířskými řády.”

Rekódování příběhů z korejské kroniky *Samguk jusa*

MIRIAM LÖWENSTEINOVÁ, MAREK ZEMÁNEK

Článek se zabývá korejskou středověkou kronikou *Samguk jusa* a jejím významem v současné Koreji. Metodologicky vychází z teorií kódů Rolanda Barthesa, Jurije Lotmana a Algirdase Greimase, které jsou aplikovány na materiál shromážděný při opakovaném terénním výzkumu v Koreji. V úvodu se text věnuje kronice samotné, intenci autora a osudům kroniky v období Čosön. Následně se zabývá chápáním a konstrukcí národních dějin v moderní Koreji, zejména v poválečné Korejské republice, kde se *Samguk jusa* stala klíčovým zdrojem pro vytváření a potvrzování národní i lokální identity. Text představuje základní typy přístupů k vytváření či obnovování tradic, a popisuje mechanismy, jak je kronika za tímto účelem využívána. Ty demonstruje na konkrétních případech aktualizace mýtů o Jõno a Seo, paní Suro, příběhu o mostu mnicha Wõnhjoa a narativu o příchodu buddhismu do království Silla. *Samguk jusa* zaznamenává posvátnou historii korejského národa a má jasně artikulovaný nacionální rozměr platný i v současnosti. Zároveň má i rozměr posvátný. Kronika je tak produktivním zdrojem pro diskurs národní i náboženský.

Presbyteriánska cirkev na Taiwane – Základné predstavenie cirkvi

MAGDALÉNA MASLÁKOVÁ

Tento článok si dáva za cieľ predstaviť čitateľovi presbyteriánsku misiu na Taiwane. Jej pôsobenie je zasadené do dejinných udalostí, ktoré neovplyvnili len samotný Taiwan, ale práve aj túto misiu. Japonská koloniálna nadvláda, pripojenie Taiwanu k Číne, príchod nacionalistov po prehraní občianskej vojny na pevnine, vyhlásenie stanného práva... týmito udalostiam musela cirkev spoločne s taiwanským obyvateľstvom čeliť, reagovať a prispôbovať sa. Následne sa presbyteriánska cirkev pod tlakom politických a spoločenských udalostí stavia do pozície politického aktivistu hájaceho záujmy Taiwanu. Článok sa snaží celý tento priebeh zastihnúť a stručne predstaviť českému čitateľovi.

Návrat čínského zeli do Evropy I. O původu druhů

DAN FALTÝNEK
ONDŘEJ KUČERA
HANA OWSIANKOVÁ
KATEŘINA ŠAMAJOVÁ
RENATA ČIŽMÁROVÁ

Článek pojednává o původu druhů rodu *Brassica*, jejich kulturním využití a pojmenování. Tento problém řeší z hlediska etymologického, historického, archeologického, kulturního, agrikulturního a genetického. Na základě kombinace těchto hledisek si slibuje doplnit současný stav poznání zkoumaných kulturních plodin. V tomto směru konfrontuje stanovisko, že původ kulturního využití a pojmenování rostliny *Brassica oleracea* (brukev zelná – evropské zeli) je středomořský a spadá do období antiky. Článek předestírá argumenty pro to, že je tento původ starší a spadá do oblasti severní a střední Evropy. Tento fakt ovlivňuje také místo původu šíření plodiny *Brassica rapa* (brukev řepák – čínské zeli) do Číny.

